

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
професору Тетяні ТИХОНОВІЙ
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, доктора медичних наук, професора, професора кафедри хірургічних хвороб медичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Цівенка Олексія Івановича на дисертаційну роботу **Гогія Мадони Отарівни «Оптимізація хірургічного лікування закритої травми живота у хворих з надлишковою масою тіла в умовах політравми»** подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

1. Обґрунтування вибору теми дослідження.

Дисертаційне дослідження Гогія М.О. присвячене одній із найскладніших проблем сучасної травматологічної та абдомінальної хірургії — веденню пацієнтів зі сполученою та поєднаною травмою, в яких на фоні надлишкової маси тіла або абдомінального ожиріння закрита травма живота набуває особливої складності для оцінки, стратифікації ризику та прийняття оперативних рішень. Авторка коректно і аргументовано виділяє межі «парадоксу ожиріння», підкреслюючи, що стандартні показники типу (індекс масі тіла) ІМТ не завжди адекватно відображають ризиковий профіль, що створює загрозу помилкових тактичних рішень на догоспітальному та ранньому госпітальному етапах. В умовах зростання кількості тяжких комбінованих травм (політравми) і обмеженості ресурсів оптимізація оперативної стратегії з урахуванням індивідуальних характеристик пацієнта є вкрай актуальною. Постановка проблеми та обґрунтування теми відповідають

нагальним вимогам клінічної практики і мають безпосереднє прикладне значення для підвищення виживання тяжко травмованих хворих.

Все вищезазначене обумовлює актуальність дисертаційної роботи здобувачки Гогія М.О.

2. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому і оформлення.

Робота побудована послідовно і логічно: включає вступ, огляд літератури, матеріали і методи, результати власних спостережень, узагальнення отриманих даних, висновки та практичні рекомендації. Текст сформульовано професійною клінічною мовою з вираженим хірургічним акцентом на оперативній тактиці, стратифікації ризику та алгоритмах ведення. Наявна чітка система розділів і підрозділів; до кожного етапу дослідження сформульовані проміжні висновки, що полегшує сприйняття наукової аргументації. Літературні джерела достатні за обсягом, відповідають сучасному рівню знань, надають контекст і підсилюють аргументацію. Додатки містять підтвердження апробації та впровадження, що посилює завершеність і практичну орієнтованість роботи.

Таким чином, дисертація Гогія М.О. містить науково обґрунтовані положення, що становлять вагомий внесок у вдосконалення хірургічного лікування абдомінальної травми пацієнтів з надлишковою масою тіла при політравмі.

Оформлення дисертації відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. №44), та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Дисертаційна робота Гогія М.О. виконана в рамках науково-дослідної роботи кафедри хірургічних хвороб, оперативної хірургії та топографічної

анатомії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна МОН України «Діагностика та прогнозування перебігу травматичної хвороби у хворих з політравмою» (№ державної реєстрації 0117U004824, 2016–2021 рр.), а її автор є співвиконавцем теми.

4. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

У дисертації застосовано комплекс клініко-епідеміологічних, антропометричних, інструментальних і статистичних методів. Вимірювання антропометричних показників (зокрема співвідношення окружності талії до стегон), аналіз тяжкості травми, включення супутніх факторів і використання регресійних моделей забезпечують обґрунтованість висновків. Кількісні дані піддавалися належній статистичній обробці (використано методи багатфакторного аналізу, ROC-аналіз тощо), що дає змогу виділити незалежні предиктори несприятливого результату. Інтерпретація отриманих даних узгоджена з клінічними проявами і дозволяє формувати практичні алгоритми ведення. Запропоновані рекомендації випливають із отриманих результатів і можуть бути використані при прийнятті оперативних рішень.

Вищевикладене дає підстави вважати, що робота виконана на високому науково-методичному рівні, її положення у достатньому ступені обґрунтовані і достовірні. Проведення такого дослідження та його результати мають особливе значення для професійної діяльності лікарів-хірургів та анестезіологів, які мають справу з хворими з закритою травмою живота при політравмі, формують план діагностичних та лікувальних заходів у таких пацієнтів.

5. Основні наукові результати, одержані автором, та їх новизна.

Методологічну основу дослідження становить поєднання загальнонаукових та спеціалізованих підходів, що забезпечує системне й глибоке осмислення біологічних і медичних явищ. У роботі застосовано сучасні методи збору, обробки та аналізу даних. Кількісні показники піддано статистичній обробці із використанням актуальних методик, що гарантує

достовірність і обґрунтованість отриманих результатів. Синтез і інтерпретація цих результатів чітко та логічно відображені у висновках дисертації.

У результаті проведеного дослідження сформульовано низку нових наукових положень і висновків, запропонованих особисто здобувачем. Встановлено, що співвідношення окружності талії до стегон перевищує ІМТ за здатністю прогнозувати 30-денну летальність та тяжкі постратравматичні ускладнення у пацієнтів з закритою абдомінальною травмою. Визначено критичні порогові значення, при перевищенні яких ризик несприятливого результату значущо зростає ($OR \approx 3,3$; $p=0,001$), що дозволяє застосовувати цей показник у приймальному відділенні для оперативного сортування.

Розроблено прогностичну мультипараметричну модель. Інтегрування ОТ/ОС, віку, тяжкості травми (ISS) та коморбідних станів в модель дозволило досягти високої прогнозовної точності ($AUC \approx 0,74$, загальна класифікаційна здатність $\sim 88\%$), що робить її корисним інструментом при прийнятті рішень.

Запропоновано чіткі критерії вибору між Damage Control Surgery та Early Total Care з урахуванням антропометричних даних, що дало змогу відкоригувати інтервенційну тактику та знизити частоту тяжких ускладнень на 13–25 % і післяопераційну смертність більш ніж на 10 % при апробації у клініці.

Висвітлено особливості коагуляційного профілю, гемодинамічних та запальних відповідей у пацієнтів із підвищеним ОТ/ОС, що стало підставою для адаптації режимів тромбопрофілактики та інфузійної терапії.

Результати представлені на наукових форумах, опубліковані у вигляді статей і тез, що забезпечує підтвердження їхньої валідності та готовність до провадження в практику.

6. Дотримання академічної доброчесності

На підставі аналізу тексту дисертації, наукових публікацій авторки та протоколу перевірки оригінальності встановлено, що дослідження виконано самостійно, запозичення коректно оформлені, суттєвих порушень академічної доброчесності не виявлено.

7. Практичне значення отриманих результатів.

Отримані результати дозволяють підвищити точність стратифікації травмованих пацієнтів з надлишковою масою тіла, адаптувати оперативну тактику відповідно до індивідуального ризику, зменшити післяопераційні ускладнення та смертність. Окрім цього запропонований алгоритм підвищує ефективність використання хірургічних ресурсів і оптимізує процес прийняття високоризикових рішень при політравмі.

Основні положення рекомендацій уже інтегровані в клінічні протоколи політравми КНП «Харківська міська клінічна лікарня швидкої допомоги імені проф. О.І Мещанінова» КНП та включені в навчальні програми профільних кафедр університету.

8. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Загалом дисертація оформлена відповідно наказу №40 МОН України від 12.01.2017 року. Мета наукової роботи досягнута. Завдання виконані у повному обсязі.

Для об'єктивності бажано було б включити більше сучасних наукових джерел закордонних авторів. Враховуючі зазначене та деякі стилістичні помилки принципівих і суттєвих зауважень до роботи не виникло, всі розділи були оцінені позитивно.

При рецензуванні роботи виникли деякі запитання, які пропонується обговорити в рамках наукової дискусії:

1. Як враховувалися передгоспітальні фактори (час транспортування, первинна стабілізація та інше) під час побудови моделі прогнозу?
2. Які клінічні та організаційні причини спонукали вас до вибору абдомінального ожиріння для вивчення?
3. Як ви вважаєте, які протективні властивості притаманні жировій тканині? Яка її кількість чи об'єм має бути? Яким саме чином цей феномен забезпечується?

9. Загальні висновки щодо дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Гогія М.О. є самостійним, завершеним клініко-науковим дослідженням із чітко визначеною метою, обґрунтованою методикою та практично орієнтованими результатами. Отримані положення мають наукову новизну, верифіковані і готові до імплементації в хірургічну практику.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Гогія Мадони Отарівни «Оптимізація хірургічного лікування закритої травми живота у хворих з надлишковою масою тіла в умовах політравми» є завершеною самостійно виконаною науковою працею, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина. Дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (редакція від 01.01.2024 р.). Дисертація оформлена згідно з вимогами Наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019 р.).

Офіційний рецензент:

професор кафедри хірургічних хвороб
медичного факультету
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна,
доктор медичних наук, професор

Олексій ЦІВЕНКО

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 19:21:41 18.08.2025

Назва файлу з підписом: Рецензія 4_1 Цівенко 224.doc.asice
Розмір файлу з підписом: 20.0 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Рецензія 4_1 Цівенко 224.doc
Розмір файлу без підпису: 54.5 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Цівенко Олексій Іванович

П.І.Б.: Цівенко Олексій Іванович

Країна: Україна

РНОКПП: 2317112418

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 20:21:33 18.08.2025

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг

Серійний номер: 382367105294AF9704000000D1E81000BCD16004

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.08.04 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
професору Тетяні ТИХОНОВІЙ
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, доктора філософії з медицини, доцента, заступника декана з наукової роботи, завідувачки кафедри загальної хірургії, анестезіології та паліативної медицини медичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Матвєєнко Марії Сергіївни на дисертаційну роботу **Гогія Мадони Отарівни «Оптимізація хірургічного лікування закритої травми живота у хворих з надлишковою масою тіла в умовах політравми»** подану на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» (галузь знань 22 «Охорона здоров'я»).

1. Обґрунтування вибору теми дослідження.

Дисертаційна праця Гогія М.О. присвячена комплексному вивченню впливу надлишкової маси тіла та абдомінального ожиріння на перебіг закритої травми живота в умовах політравми, а також розробці й обґрунтуванню практично застосовного алгоритму хірургічного ведення таких пацієнтів із використанням антропометричних індикаторів (ОТ/ОС – відношення окружності талії до окружності стегон). Метою дослідження було підвищити точність прогнозування ускладнень і летальності та оптимізувати обрання тактики Damage Control Surgery чи Early Total Care, що сприятиме покращенню результатів лікування та зниженню післяопераційної смертності серед пацієнтів із ожирінням.

За даними ВООЗ, понад 30 % населення країн із середнім і високим рівнем доходу мають надлишкову масу тіла або ожиріння, що суттєво ускладнює діагностику й лікування травматичних ушкоджень.

Поширеність політравми. У зв'язку з розвитком транспортної інфраструктури, збройними конфліктами й іншими факторами зростає частота тяжких комбінованих ушкоджень, де своєчасність і точність хірургічних рішень визначають виживання хворого.

Ожиріння може мати як захисний, так і негативний вплив на перебіг гострої травми. Класичні прогностичні моделі в повній мірі не відображають цих протиріч, що призводить до помилок у стратифікації ризиків. Пацієнти з надлишковою масою тіла мають особливості анатомії й обміну речовин, які потребують адаптивних підходів до обрання тактики Damage Control Surgery або Early Total Care, аби мінімізувати ускладнення та летальність.

Оптимізація алгоритмів хірургічного ведення дозволяє скоротити тривалість операцій, зменшити витрати на післяопераційне та реабілітаційне лікування й підвищити пропускну здатність травматологічних центрів.

Сформульований у роботі Гогія М.О. контекст є переконливим і корелює з сучасними потребами клінічної практики.

2. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому і оформлення.

Дисертація є самостійним, комплексним науковим дослідженням із чіткою структурою та високим рівнем методології. Роботу виконано професійною медичною мовою, яка відповідає нормам наукового стилю. Складається з чотирьох розділів із підрозділами, кожен із яких завершується відповідними висновками, а також підсумковими загальними висновками. Висновки логічно витікають із викладеного матеріалу, відображають наукову новизну та відповідають поставленим цілям і завданням.

У списку літератури наводиться 243 джерела, у додатках — перелік публікацій автора за темою дисертації та документи, що підтверджують впровадження результатів. Матеріал подано послідовно та зрозуміло, структура відповідає алгоритму дослідження.

Актуальність та логіка побудови вступу відповідають тематиці дисертації; аргументація обґрунтована, з акцентом на клінічні наслідки абдомінальної травми за умов ожиріння та на потребі оптимізації хірургічної тактики при політравмі.

Літературний огляд висвітлює сучасні аспекти епідеміології, діагностики, лікування та прогнозування абдомінальної травми; окремо проаналізовано роль надлишкової маси та ожиріння у перебігу травми (патофізіологічні передумови, ризики ускладнень, проблеми профілактики тромбоемболій). Структура розділу відповідає змісту, наведеному у переліку розділів.

У розділі «Матеріали та методи» послідовно подано дизайн дослідження, загальну характеристику пацієнтів, методи (клінічні, інструментальні, лабораторні) і статистичну обробку, що свідчить про методологічну зрілість роботи та відтворюваність результатів. Структура розділу детально зафіксована в змісті.

Розділ результатів власних досліджень присвячено особливостям перебігу абдомінальної травми у постраждалих з надлишковою масою тіла, зокрема порівнянню вихідного стану, структури травм, динаміки показників і перебігу ускладнень залежно від антропометричних характеристик; наведено дані, релевантні ризикам летальних наслідків та ускладнень. Лінія результатів добре корелює з тематикою опублікованих статей здобувачки щодо структури абдомінальної травми, факторів летальності, а також впливу надмірної ваги.

Узагальнювальний розділ логічно синтезує емпіричні знахідки дисертації та попередні публікації (у т. ч. міжнародні), що демонструє послідовність наукового пошуку та узгодженість висновків. Підкреслю окремо публікацію у *Wiadomości Lekarskie* про вплив ожиріння на перебіг абдомінальної травми як індикатор міжнародної апробації результатів.

Висновки є чіткими й узгодженими з метою та завданнями роботи; практичні рекомендації мають прикладний характер і підтверджені актами впровадження: клінічним (відділення політравми) і освітнім (профільні кафедри ХНУ імені В. Н. Каразіна). Це підсилює значущість дослідження для охорони здоров'я та медичної освіти.

Дисертація Гогія М.О. містить науково обґрунтовані положення, що становлять вагомий внесок у вдосконалення хірургічного лікування абдомінальної травми пацієнтів з надлишковою масою тіла при політравмі.

Зміст, обсяг, оформлення дисертації й кількість публікацій відповідають вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії (Постанова КМУ № 44 від 12.01.2022, редакція від 01.01.2024) та Інструкції з оформлення дисертацій Міністерства освіти і науки України (Наказ № 40 від 12.01.2017).

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Дисертаційна робота Гогія М.О. виконана в рамках науково-дослідної роботи кафедри хірургічних хвороб, оперативної хірургії та топографічної анатомії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна МОН України «Діагностика та прогнозування перебігу травматичної хвороби у хворих з політравмою» (№ державної реєстрації 0117U004824, 2016–2021 рр.), а її автор є співвиконавцем теми.

4. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Висловлені в дисертаційній роботі Мадони Отарівни Гогія положення та рекомендації ґрунтуються на достовірних емпіричних даних. Детальний аналіз матеріалів дослідження та уже опублікованих робіт авторки свідчить про фундаментальний і всебічний підхід до вивчення впливу надлишкової маси тіла на перебіг абдомінальної травми в умовах політравми. Дисертація побудована за чіткою логічною схемою, яка дозволяє послідовно розкрити всі поставлені завдання та досягти визначеної мети дослідження.

Методологічну базу становить комплекс загальнонаукових і спеціальних методів — від клініко-інструментальних вимірювань антропометричних показників до сучасних статистичних підходів (χ^2 -тести, ROC-аналіз, регресійне моделювання). Кількісні дані оброблені відповідними методами, результати

систематизовані в узагальнених таблицях та графіках, а їх інтерпретація викладена в чітких висновках.

Виклад матеріалу відзначається професійною ясністю: текст доповнений інформативними таблицями, діаграмами та ілюстраціями, що підвищує сприйняття складних клінічних і статистичних понять. Висновки та практичні рекомендації логічно випливають із викладеного аналізу, повно відображають отримані результати та відповідають меті й завданням дисертації.

5. Основні наукові результати, одержані автором, та їх новизна.

Отримані наукові результати та висновки були апробовані на міжнародних наукових конференціях і відображені у фахових публікаціях, що підсилює їхню достовірність, відтворюваність та практичну значимість. За матеріалами дисертаційного дослідження опубліковано 11 наукових робіт: 5 статей у фахових наукових виданнях, що рекомендовані МОН України, одна стаття в журналі, що індексується в міжнародній базі Scopus, та 5 тез у матеріалах науково-практичних конференцій.

Такий рівень апробації свідчить про те, що запропоновані підходи не лише теоретично обґрунтовані, але і пройшли первинну верифікацію у науковому співтоваристві, що дозволяє рекомендувати їх до впровадження в клінічну практику.

Дисертанткою отримано наступні наукові результати:

Вперше в українській клінічній практиці використано співвідношення ОТ/ОС як швидкий та доступний маркер прогнозу результатів абдомінальної травми. Показано, що співвідношення окружності талії до окружності стегон має вищу чутливість і специфічність для прогнозу 30-денної летальності й тяжких ускладнень у пацієнтів з абдомінальною травмою порівняно з індексом маси тіла. Отриманий показник «порогу» ОТ/ОС, вище якого ризик несприятливого результату зростає втричі ($OR \approx 3,3$; $p=0,001$), що дає змогу застосувати його як оперативний маркер у приймальному відділенні.

Створено мультипараметричне рівняння з урахуванням ОТ/ОС, віку, тяжкості травми за шкалою ISS та наявності коморбідних станів. Виходячи з

вимірювання ОТ/ОС на ранньому госпітальному етапі, розроблено чіткі критерії для застосування Damage Control Surgery або Early Total Care. Впровадження цього алгоритму у відділенні політравми знизило частоту важких ускладнень на 13–25 % і післяопераційну смертність на понад 10 %.

Вперше наведені рекомендації щодо корекції режимів тромбопрофілактики й інфузійної терапії з урахуванням змін коагуляційного профілю в пацієнтів із підвищеним ОТ/ОС.

6. Дотримання академічної доброчесності

На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності (перевірку наявності текстових запозичень виконано в антиплагіатній інтернет-системі Strikeplagiarism.com) встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, а дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

7. Практичне значення отриманих результатів.

Практичне значення отриманих автором результатів полягає в створенні обґрунтованого, верифікованого та клінічно застосовного підходу до оцінки, стратифікації та хірургічного ведення пацієнтів із закритою абдомінальною травмою на фоні надлишкової маси тіла/ожиріння в умовах політравми, що сприяє покращенню результатів лікування, зниженню ускладнень і оптимізації медичної допомоги.

8. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Загалом дисертація оформлена відповідно наказу №40 МОН України від 12.01.2017 року. Мета наукової роботи досягнута. Завдання виконані у повному обсязі. Принципових і суттєвих зауважень до роботи не виникло, всі розділи були оцінені позитивно.

При рецензуванні роботи виникли деякі запитання, які пропонується обговорити в рамках наукової дискусії:

1. На вашу думку, чому обрано саме співвідношення окружності талії до стегон (ОТ/ОС) як основний антропометричний маркер замість ІМТ або інших показників? Які обмеження цього показника і як ви контролювали його варіабельність (положення, час вимірювання, повторність)?
2. Чи вважаєте Ви потенційно необхідним застосування ваших рекомендацій в контексті різних типів політравми (наприклад, поєднання абдомінальної травми з травмами грудної клітини або черепно-мозковою травмою)? Як ви обґрунтовуєте межі їх застосування.
3. Які коморбідні стани враховувалися в мультиваріантному аналізі і як контролювалися потенційні конфаундери (наприклад, цукровий діабет, серцево-судинні захворювання)?

9. Загальні висновки щодо дисертаційної роботи.

Зміст дисертації засвідчує, що дисертація Гогія М.О. являє самостійну завершену наукову працю, в якій представлено авторське розв'язання окреслених завдань. Висловлені автором гіпотези, висновки, узагальнення підтверджуються отриманими результатами дослідження.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Гогія Мадони Отарівни «Оптимізація хірургічного лікування закритої травми живота у хворих з надлишковою масою тіла в умовах політравми» є завершеною самостійно виконаною науковою працею, а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина. Дисертація відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (редакція від 01.01.2024 р.). Дисертація оформлена згідно з вимогами Наказу МОН України

від 12.01.2017 р. № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019 р.).

Офіційний рецензент:

Завідувач кафедри загальної хірургії,
анестезіології та паліативної медицини,
заступник декана з наукової роботи,
медичного факультету
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна,
доктор філософії з медицини, доцент

Марія МАТВЄЄНКО

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 12:27:09 18.08.2025

Назва файлу з підписом: Рецензія_Матвеєнко_MC.doc.asice
Розмір файлу з підписом: 21.2 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Рецензія_Матвеєнко_MC.doc
Розмір файлу без підпису: 59.0 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Матвеєнко Марія Сергіївна
П.І.Б.: Матвеєнко Марія Сергіївна
Країна: Україна
РНОКПП: 3039514865

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 12:26:31 18.08.2025

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг
Серійний номер: 382367105294AF97040000000987160039059003
Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Кваліфікований
Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)
Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAdES-X Long)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.08.04 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
професору Тетяні ТИХОНОВІЙ
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук (спеціальність 14.01.03 – хірургія), професор (спеціальність 14.01.03 – хірургія), професор кафедри хірургії № 1 Вінницького Національного медичного університету ім. М. І. Пирогова **ВОРОВСЬКОГО** Олега Олеговича на дисертаційну роботу Гогія Мадони Отарівни «Оптимізація хірургічного лікування закритої травми живота у хворих з надлишковою масою тіла в умовах політравми», подану до захисту в спеціалізовану вчену раду на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина.

1. Актуальність теми дослідження

Актуальність дослідження Гогія Мадони Отарівни зумовлена тим, що у сучасних умовах травма черевної порожнини залишається однією з провідних причин летальності, особливо при політравмах. Наявність надлишкової маси тіла або абдомінального ожиріння істотно змінює клінічну картину, ускладнює вибір лікувальної тактики та підвищує ризик розвитку ускладнень. У той же час у літературі наявна суперечлива інформація щодо впливу ожиріння на перебіг політравми, що створює потребу в більш чітких прогностичних критеріях та клінічно орієнтованих рішеннях.

Особливої актуальності тема набуває в умовах глобального зростання поширеності ожиріння серед населення. Стандартні інструменти оцінки ІМТ часто виявляються непрактичними у гострій фазі політравми. Альтернативні антропометричні показники - окружність талії та її співвідношення з об'ємом стегон - демонструють вищу прогностичну інформативність, проте їх застосування в ургентній абдомінальній хірургії обмежена.

Дослідження, спрямоване на оптимізацію хірургічної тактики у хворих з абдомінальним ожирінням, дозволяє не лише покращити виживаність і знизити частоту тяжких ускладнень, а й сформувані персоналізовані алгоритми ведення пацієнтів на основі раннього прогнозу. Це відповідає сучасним тенденціям у медицині критичних станів і робить запропоновану наукову роботу актуальною як з клінічної, так і з суспільної точки зору.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри хірургічних хвороб, оперативної хірургії та топографічної анатомії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна МОН України «Діагностика та прогнозування перебігу травматичної хвороби у хворих з політравмою» (№ державної реєстрації 0117U004824).

3. Ступінь обґрунтованості основних положень і висновків, сформульованих у дисертації

Дисертаційна робота виконана на високому науковому рівні. Обґрунтованість основних положень і представлених висновків підтверджується значним обсягом первинного матеріалу (у дослідження увійшли 240 постраждалих з абдомінальною травмою), доцільним вибором методів дослідження та належною статистичною обробкою результатів, що забезпечує їх високу достовірність і репрезентативність.

Наукові положення та практичні рекомендації ґрунтуються на результатах власних досліджень постраждалих з абдомінальною травмою з надлишковою вагою, ожирінням та абдомінальним ожирінням або без збільшення маси тіла.

Обсяг клінічних досліджень є достатнім для коректного статистичного аналізу, результати якого відповідають сучасним вимогам доказової медицини.

Застосовані статистичні методи відповідають характеру отриманих даних і підтверджують вірогідність результатів. Таблиці, графіки та ілюстрації,

наведені в дисертації, є інформативними, переконливими й достатніми для ілюстрації отриманих результатів. Висновки сформульовані чітко, конкретно, логічно узгоджуються з метою, завданнями та отриманими даними.

Дослідження проведено з дотриманням етичних норм відповідно до принципів Гельсінської декларації, Конвенції Ради Європи з прав людини і біомедицини. Протоколи дослідження погоджені комісією з біоетики медичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (витяги з протоколів № 3 від 25 жовтня 2024 року). Поршень біоетичних норм не виявлено.

Дисертація оформлена грамотною державною мовою відповідно до вимог академічного письма та наукового стилю. Робота містить 15 рисунків та аналіз сучасної вітчизняної та зарубіжної наукової літератури, що забезпечило належний контекст для інтерпретації результатів. Основні положення викладено послідовно, а сформульовані висновки повною мірою відповідають

поставленим у дослідженні цілям і завданням.

4. Наукова новизна одержаних результатів.

Уперше в межах цього дослідження авторкою детально охарактеризовано поширеність надлишкової ваги серед пацієнтів з ушкодженнями органів живота, а також проведено аналіз їхнього статевікового складу та фонових захворювань. Авторка встановила, що половини постраждалих мала надлишкову вагу, а кожен сьомий - ожиріння..

Завдяки аналізу характеру травм авторка довела, що у хворих із ожирінням менше фіксувалося тяжких торакальних і черепно-мозкових уражень, проте частіше - ушкодження печінки, сальника й кісток тазу. У цих пацієнтів спостерігали вищу частоту післяопераційних ускладнень, зокрема дихальних та ранових, більше випадків тяжких ускладнень за Dindo, а також тенденцію до підвищення летальності. Ключовим висновком дослідження стало підтвердження того, що саме абдомінальне ожиріння (визначене за

ОТ/ОС), а не лише ІМТ, є важливим прогностичним фактором тяжкого перебігу травматичної хвороби.

Автор самостійно розробив модель прогнозу на основі віку, загального стану пацієнта та наявності надлишкової ваги. Ця модель була застосована при алгоритму вибору лікувальної тактики, що включає індивідуалізовану інфузійну терапію та дозування антикоагулянтів. Практичне впровадження розробленого підходу дозволило значно зменшити кількість тяжких ускладнень і знизити рівень летальності майже вдвічі.

5. Повнота викладу основних положень дисертації в опублікованих працях та апробація результатів дисертації.

За результатами виконаного дослідження опубліковано 11 наукових праць, серед яких: 5 статей у фахових виданнях, включених до переліку, затвердженого МОН України, 2 статті у наукових журналах, що індексуються в базі Scopus, а також 5 тез у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

Усі публікації відповідають чинним вимогам Міністерства освіти і науки України. Основні результати дисертаційної роботи повністю відображені в оприлюднених наукових працях.

Основні результати та положення дисертаційної роботи були апробовані на низці науково-практичних конференцій, що відбулися у 2018-2025 роках. Зокрема, матеріали дослідження були представлені на підсумковій LXI науково-практичній конференції у Тернополі, а також на щорічних Міжнародних конференціях студентів, молодих вчених і фахівців «Актуальні питання сучасної медицини», що проходили в Харкові (2019, 2020, 2021, 2025), включаючи ювілейні заходи, присвячені 215-річчю медичного факультету та 25-річчю кафедри загальної та клінічної патології ХНУ імені В. Н. Каразіна. Крім того, результати дослідження були представлені на міжнародному рівні - під час IX International Scientific and Theoretical Conference у Кракові (Польща,

6. Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам.

Дисертаційна робота викладена українською мовою на 184 сторінках друкованого тексту, складається зі вступу, огляду літератури, результатів власних досліджень, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел та додатків. Список літератури налічує 243 джерела, з яких 52 джерела - кирилицею і 191 - латиницею.

Дисертація написана літературною державною мовою, грамотно, із дотриманням офіційного наукового стилю викладення матеріалу, добре ілюстрована - містить 15 рисунків та 30 таблиць. Наведене вище підкреслює професійну кваліфікацію здобувача.

У **вступі** автором послідовно і логічно обґрунтовано актуальність обраної теми, чітко сформульовано мету та завдання дослідження, показано новизну та практичну значимість, впровадження результатів дослідження в практику.

Огляд літератури складається з двох підрозділів, у яких автор системно аналізує сучасні наукові джерела в напрямку ключових аспектів теми дослідження. Зокрема, детально розглядаються сучасний стан проблеми діагностики та лікування абдомінальної травми в умовах політравми, а також вплив надлишкової маси тіла, ожиріння й абдомінального ожиріння на перебіг травматичної хвороби.

У **другому розділі** автор наводить дизайн дослідження, а також клінічну характеристику пацієнтів і принципи формування груп дослідження; надає методи клінічної, лабораторної, інструментальної діагностики, які були використані при виконанні наукової роботи, а також інформацію стосовно методів статистичної обробки даних з метою отримати та обґрунтувати основні результати дослідження. Надані методики відповідають встановленим вимогам і сучасним протоколам.

Третій розділ дослідження фокусується на вивченні особливостях перебігу абдомінальної травми у постраждалих з надлишковою масою тіла.

клінічних, безпосередніх результатах лікування постраждалих з абдомінальною травмою залежно від ІМТ, визначені клінічно значимі ускладнення.

Також в цьому розділі описаний аналіз причин та факторів ризику летальності постраждалих з абдомінальною травмою з урахуванням тяжкості ушкоджень, кількості уражених анатомо-функціональних ділянок, наявності супутньої патології, віку постраждалих та особливостей нутритивного статусу.

Надано обґрунтування лікувальної тактики при ожирінні. Представлені додаткові діагностичні та лікувальні заходи, що рекомендуються у постраждалих з абдомінальною травмою при ожирінні.

Четвертий розділ дисертації присвячений аналізу та узагальнення отриманих результатів.

Є позитивним, що кожний розділ дисертаційної роботи містить підсумкове узагальнення результатів, в якому автор наводить детальний аналіз отриманих власних даних порівняно з результатами відомих вітчизняних та європейських дослідників. Дисертант аргументовано розглядає можливі причини і механізми розвитку виявлених фактів, врахувавши попередні дослідження в цій галузі. Автор науково обґрунтовує висновки, базуючись на результатах власного дослідження і на наукових даних інших фахівців. Достовірність отриманих здобувачкою результатів не викликає сумнівів. М.О. Гогія має чітке, ґрунтовне і сучасне бачення проблем, що стосуються теми дослідження.

У дисертаційній роботі сформульовано сім висновків, які чітко відповідають поставленим завданням дослідження, повністю відображають зміст виконаної роботи, ґрунтуються на фактичному матеріалі дисертації та підтверджені статистично достовірними результатами. Висновки свідчать про досягнення визначеної мети дослідження.

Практичні рекомендації обґрунтовані результатами, отриманими автором, і можуть бути рекомендовані для впровадження у практичну медицину.

Додатки містять вичерпну інформацію щодо наукових публікацій автора, апробації результатів дослідження та впровадження отриманих даних у лікувальну практику.

Дисертація є завершеним науковим дослідженням, яке повною мірою відповідає вимогам до науково-кваліфікаційної роботи. Гогія М.О. чітко сформулювала мету актуального дослідження та якісно вирішила поставлені наукові завдання, що стало можливим завдяки коректно обраній методології та належному застосуванню сучасних методів дослідження. У роботі витримано логічну послідовність наукового пошуку, проведено всебічний порівняльний аналіз отриманих результатів, на підставі якого сформульовано науково обґрунтовані висновки.

Виклад матеріалу та стиль оформлення дисертації засвідчують високий рівень фахової підготовки та наукової зрілості автора.

Практичне значення результатів дослідження

Отримані М.О. Гогія результати мають важливе прикладне значення для практичної медицини та можуть бути використані в системі охорони здоров'я для покращення надання медичної допомоги постраждалим із абдомінальною травмою.

У межах дисертаційного дослідження обґрунтовано та впроваджено новий підхід до раннього прогнозування перебігу травматичної хвороби у пацієнтів з абдомінальною травмою на тлі абдомінального ожиріння. Запропоновано застосування антропометричних показників (об'єм талії, об'єм стегон та їх співвідношення) як зручного, інформативного та клінічно доцільного інструменту для оцінки ризику у пацієнтів у тяжкому стані, з можливістю використання ще на етапі госпіталізації або безпосередньо в операційній, без потреби у вертикалізації хворого.

Розроблений алгоритм ведення таких пацієнтів у періопераційному періоді передбачає стратифікацію ризику летального наслідку та уточнення показань до застосування хірургічної тактики «контролю пошкоджень». У поєднанні з адаптованими лікувальними та діагностичними втручаннями ця

стратегія дозволила досягти клінічно значущого зниження частоти тяжких післяопераційних ускладнень (на 25,5%), респіраторних (на 15,2%) та ранових (на 8,9%) ускладнень, а також зменшити летальність на 13,6% порівняно з традиційним підходом до лікування постраждалих з поєднаними абдомінальними ушкодженнями.

Результати дослідження пройшли практичну апробацію в умовах відділення політравми КНП «Харківська міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги» та інтегровані у навчальні програми профільних кафедр Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, що підтверджує їхню прикладну цінність і освітню релевантність.

8. Дотримання академічної доброчесності.

Дисертаційна робота Гогія М.О. виконана з дотриманням принципів академічної доброчесності. Наукова праця була перевірена автоматизованим сервісом пошуку плагіату. За результатами перевірки унікальність роботи визначена на достатньому рівні, визнана оригінальною, яка не містить елементів академічного плагіату, самоплагіату, фальсифікації чи фабрикації даних.

9. Зауваження та дискусійні запитання щодо змісту дисертації.

Дисертація є завершеним самостійним науковим дослідженням здобувача.

Під час ознайомлення з матеріалами дисертації було зроблено деякі зауваження, переважно технічного та редакційного характеру, які не впливають на змістовну цінність дослідження. Зокрема, у тексті роботи спостерігаються поодинокі фразеологічні та стилістичні неточності.

Водночас, зазначені зауваження не знижують наукового рівня, достовірності результатів та практичного значення проведеного дослідження.

У межах наукової дискусії хотілось би отримати відповіді на наступні запитання:

Як Ви вважаєте, чи можна рекомендувати запропонований Вами метод прогнозування ускладнень у пацієнтів з вогнепальними пораненнями?

а Вашими даними наявність абдомінального ожиріння у пацієнтів має більш негативний вплив на перебіг травми, ніж ожиріння за ІМТ, хоча ці показники мають сильну кореляцію між собою. Чим Ви можете пояснити виявлені Вами закономірності?

кі місцеві ускладнення мали місце при тимчасовому закритті рани за Вашим способом?

10. Загальний висновок та оцінка дисертаційної роботи.

Представлена до захисту дисертаційна робота Гогія Мадони Отарівні надлишковою масою тіла в умовах політравми», що виконана під керівництвом доктора медичних наук, професора Белозьорова Ігоря Вікторовича в Харківському національному університеті імені В.Н.Каразіна, є завершеним самостійним науковим дослідженням, присвяченим вирішенню важливого науково-практичного завдання сучасної хірургії - удосконаленню тактики ведення пацієнтів із абдомінальними ушкодженнями в умовах політравми з урахуванням впливу надлишкової маси тіла та абдомінального ожиріння. Робота має чітку наукову новизну, практичну спрямованість і робить вагомий внесок у персоналізацію хірургічної допомоги в ургентних станах.

За рівнем актуальності теми, логічністю постановки наукових завдань, обсягом і репрезентативністю клінічного матеріалу, обґрунтованістю та достовірністю одержаних результатів, практичною значущістю висновків і рекомендацій, а також достатнім рівнем апробації результатів у публікаціях, дисертаційна робота Гогія Мадони Отарівні «Оптимізація хірургічного лікування закритої травми живота у хворих з надлишковою масою тіла в умовах політравми» відповідає всім вимогам до оформлення дисертацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 12.01.2017 року та положенню Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а її автор

заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Офіційний опонент:

Доктор медичних наук, професор кафедри
хірургії № 1 Вінницького Національного
медичного університету ім. М. І. Пирогова

Олег ВОРОВСЬКИЙ

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 00:03:18 20.08.2025

Назва файлу з підписом: Відгук 1_1 ВОРОВСЬКИЙ.docx.asice
Розмір файлу з підписом: 49.5 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Відгук 1_1 ВОРОВСЬКИЙ.docx
Розмір файлу без підпису: 45.4 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ВОРОВСЬКИЙ ОЛЕГ ОЛЕГОВИЧ
П.І.Б.: ВОРОВСЬКИЙ ОЛЕГ ОЛЕГОВИЧ
Країна: Україна
РНОКПП: 2244005696
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 00:03:18 20.08.2025
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000261D5F01058C9006
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.08.04 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
професору Тетяні ТИХОНОВІЙ
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук (спеціальність 14.01.03 – хірургія), професор, завідувач кафедра хірургії № 4 Харківського національного медичного університету Макарова Віталія Володимировича на дисертаційну роботу

Гогія Мадони Отарівни «Оптимізація хірургічного лікування закритої травми живота у хворих з надлишковою масою тіла в умовах політравми», подану до захисту в спеціалізовану вчену раду на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина.

Актуальність теми дослідження

Проблема травматичних ушкоджень органів черевної порожнини на тлі політравми, якій присвячено дослідження Гогія Мадони Отарівни є однією з найскладніших у сучасній невідкладній хірургії. Зростання частоти надлишкової маси тіла та абдомінального ожиріння серед постраждалих суттєво впливає на перебіг травматичної хвороби, ускладнює діагностику та вибір адекватної тактики лікування. Недостатнє вивчення впливу абдомінального ожиріння на клінічні результати обумовлює потребу у нових прогностичних підходах та вдосконаленні алгоритмів хірургічного втручання.

Зростання поширеності ожиріння у світі й Україні зумовлює потребу в адаптації стандартних алгоритмів до нових клінічних реалій. Традиційні індекси, такі як індекс маси тіла, не завжди можуть відобразити індивідуальні ризики пацієнтів у гострій фазі травми, особливо коли важкий стан виключає можливість точного антропометричного вимірювання. Сучасні дослідження вказують на потенційну перевагу простих показників абдомінального

ожиріння - окружності талії та співвідношення талії до стегон - як більш чутливих маркерів прогнозу післяопераційних ускладнень та летальності. Проте їх практичне значення у пацієнтів із закритою травмою живота залишається недостатньо дослідженим.

Обґрунтування лікувальної тактики на основі прогностичної моделі, що враховує абдомінальний тип ожиріння, здатне зменшити ризик тяжких ускладнень та покращити виживаність.

Це надає темі дослідження високої актуальності, оскільки результати роботи можуть бути інтегровані у сучасні протоколи ведення хворих з абдомінальною травмою, сприяючи розвитку персоналізованої медицини у галузі невідкладної хірургії.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертація є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри хірургічних хвороб, оперативної хірургії та топографічної анатомії Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна МОН України «Діагностика та прогнозування перебігу травматичної хвороби у хворих з політравмою» (№ державної реєстрації 0117U004824).

Ступінь обґрунтованості основних положень і висновків, сформульованих у дисертації

Представлена дисертаційна праця демонструє високий рівень наукової обґрунтованості, що підтверджується значним клінічним матеріалом (дослідження охоплює 240 пацієнтів з травмами органів черевної порожнини), адекватним підбором методів та коректним застосуванням статистичних підходів. Такий комплекс забезпечує надійність отриманих результатів і дозволяє вважати їх репрезентативними.

Наукові висновки й практичні пропозиції сформовані на підставі власного аналізу перебігу абдомінальної травми в осіб із різними варіантами нутритивного статусу - як при надлишковій масі тіла та абдомінальному ожирінні, так і без нього. Масштаб і глибина проведених досліджень повністю відповідають вимогам сучасної доказової медицини. Застосовані статистичні

методи є валідними та релевантними до типу отриманих даних, що дозволило обґрунтувати достовірність зроблених висновків.

Ілюстративний матеріал у вигляді таблиць, графіків і схем представлено на належному рівні — він чітко відображає основні закономірності та аналітичні результати. Висновки структуровані логічно, узгоджуються з метою і завданнями роботи та є аргументовано підтвердженими емпіричними даними. Етичні аспекти дослідження витримано згідно з міжнародними біоетичними стандартами. Текст роботи викладено державною мовою відповідно до норм академічного стилю. Виконано глибокий аналіз сучасних джерел літератури, що дозволило надати отриманим результатам вагомий контекст у межах сучасної медичної науки.

Наукова новизна одержаних результатів

У представленому дослідженні вперше проведено деталізований аналіз поширеності надлишкової маси тіла, ожиріння та абдомінального ожиріння серед пацієнтів із абдомінальною травмою.

Авторка з'ясувала особливості статеві-вікового розподілу та клініко-анамнестичні характеристики таких постраждалих залежно від ІМТ, встановивши, що у понад половини випадків (53,7%) має місце надлишкова вага, тоді як ожиріння виявлено у 15% пацієнтів, частіше — у чоловіків, із достовірно більшою питомою вагою жінок серед осіб з ожирінням. Цій групі також притаманна підвищена частота супутньої патології, зокрема хвороб бронхолегеневої та серцево-судинної систем, а також тенденція до зростання частоти цукрового діабету й нефропатій.

Отримані нові клінічні дані щодо структури поєднаних ушкоджень засвідчили зниження частоти тяжких торакальних, черепно-мозкових та скелетних травм при наявності ожиріння, але з підвищенням частоти гематом печінки, розривів сальника і переломів кісток тазу. У цій когорті достовірно частіше фіксувались респіраторні та ранові ускладнення, а також важкі післяопераційні стани (3-4 клас Dindo), з вірогідною тенденцією до зростання летальності.

Науково обґрунтовано, що абдомінальне ожиріння, визначене за співвідношенням об'єму талії до стегон, має сильніший прогностичний вплив на перебіг травматичної хвороби (OR 3,276; $p=0,001$), ніж ІМТ. Уперше побудовано регресійну модель прогнозування летальності, що продемонструвала добру прогностичну точність (ROC-індекс 0,742), і на її основі створено клінічний алгоритм вибору лікувальної тактики у постраждалих з абдомінальною травмою та ожирінням.

Такий підхід дозволив персоналізувати обсяг інфузійної терапії (з урахуванням ідеальної маси тіла) і скоригувати дози антикоагулянтів. У результаті запропонована тактика сприяла достовірному зменшенню частоти тяжких ускладнень (з 46,2% до 20,7%) і зниженню летальності майже вдвічі (з 30,8% до 17,2%).

Повнота викладу основних положень дисертації в опублікованих працях та апробація результатів дисертації

За темою дисертації оприлюднено 11 наукових робіт, у тому числі 5 статей у фахових наукових виданнях, що рекомендовані МОН України, дві статті у виданнях, що індексується в наукометричній міжнародній базі Scopus, та 5 тез у матеріалах науково-практичних конференцій. Публікації за матеріалами дисертації відповідають вимогам МОН України.

Основні положення дисертаційної роботи, що були опубліковані, у повній мірі відображають зміст дисертаційної роботи та основні наукові здобутки авторки. У роботах, опублікованих у співавторстві з науковим керівником та іншими співавторами, особистий внесок здобувача є переважаючим.

Результати дисертаційної роботи доповідались і обговорювались на шести науково-практичних форумах у 2018-2025 роках, зокрема на конференціях у Тернополі, Харкові та на міжнародній науково-теоретичній конференції у Кракові (Польща).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності та відповідності встановленим вимогам

Робота складається зі 184 сторінок тексту українською мовою, включає вступ, огляд літератури, розділи з описом матеріалів і методів, власних досліджень, обговорення результатів, висновки, практичні рекомендації, список літератури (243 джерела, з яких 52 - кирилицею, 191 латиницею) та додатки. Текст оформлено згідно з вимогами, з дотриманням норм наукового стилю, грамотно та логічно структуровано. Робота добре ілюстрована: включає 15 рисунків та 30 таблиць, що підсилює аналітичну частину та демонструє якісний рівень викладеного матеріалу.

Зміст дисертаційної роботи демонструє наукову цілісність, логічну структуру, обґрунтованість:

Так, у вступі авторка переконливо обґрунтовує актуальність обраного наукового напрямку, чітко визначає мету та завдання, вказує на наукову новизну, практичну значущість і впровадження результатів.

Огляд літератури побудований системно, охоплює два підрозділи та відображає ґрунтовне вивчення джерел щодо діагностики й лікування абдомінальної травми в умовах політравми, зокрема з урахуванням впливу надлишкової маси тіла, ожиріння та абдомінального ожиріння.

У розділі 2 представлено дизайн дослідження, характеристику контингенту пацієнтів, принципи формування груп, детально описано використані клінічні, лабораторні, інструментальні та статистичні методи. Запропонована методологія відповідає сучасним стандартам доказової медицини.

Розділ 3 присвячено аналізу клінічного перебігу травматичної хвороби у пацієнтів із різними формами надлишкової маси тіла. Проведено оцінку безпосередніх результатів лікування, частоти ускладнень і факторів, що асоціюються з летальністю, з урахуванням тяжкості травми, кількості уражених анатомо-функціональних зон, супутніх захворювань та нутритивного статусу. Наведено обґрунтування тактики хірургічного

втручання у пацієнтів з ожирінням, описано додаткові лікувальні та діагностичні заходи, які рекомендуються до впровадження в клінічну практику.

Розділ 4 містить комплексний аналіз і узагальнення отриманих даних.

Сформульовані висновки логічно випливають із структури дослідження, повністю відповідають поставленим завданням і відображають основні наукові положення роботи. Практичні рекомендації, розроблені авторкою, є добре вивіреними та готовими до впровадження в лікувально-діагностичний процес.

Додатки містять підтвердження апробації результатів, перелік наукових публікацій та приклади впровадження матеріалів дослідження у практику - зокрема, у діяльність відділення політравми КНП «Харківська міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги», а також у навчальний процес профільних кафедр ХНУ імені В.Н. Каразіна.

Загалом дисертаційна робота демонструє високий рівень наукової підготовки здобувачки, послідовність і самостійність наукового пошуку, вміння критично аналізувати літературні джерела та інтерпретувати власні результати в контексті сучасної клінічної практики. Робота повністю відповідає вимогам до кваліфікаційних наукових досліджень і заслуговує позитивної оцінки.

Практичне значення результатів дослідження

У дисертаційній роботі Гогія М.О. запропоновано ефективний та практично орієнтований метод раннього прогнозування перебігу абдомінальної травми з урахуванням наявності абдомінального ожиріння. Метод базується на антропометричному дослідженні (визначення окружності талії та стегон з розрахунком їх співвідношення), що має перевагу над традиційним використанням індексу маси тіла, оскільки може бути застосований без потреби вертикалізації пацієнта, у тому числі в умовах операційної та при тяжкому або критичному стані хворого.

На основі отриманих результатів розроблено клінічний алгоритм ведення пацієнтів з абдомінальною травмою та наявністю абдомінального ожиріння в періопераційному періоді. Він включає чітке визначення показань до застосування концепції «контролю пошкоджень», а також низку додаткових діагностичних і лікувальних заходів на підставі прогнозу летального ризику.

Результати дослідження впроваджено в клінічну практику відділення політравми КНП «Харківська міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги» Харківської міської ради, а також використовуються в освітньому процесі на профільних кафедрах Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Дотримання академічної доброчесності

За результатами аналізу дисертаційної роботи Гогія М.О. та відповідних наукових публікацій, ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації або фальсифікації результатів дослідження не виявлено.

Дисертація є самостійним науковим дослідженням здобувача, а всі текстові запозичення супроводжуються належними посиланнями на відповідні джерела, що свідчить про дотримання авторкою академічної доброчесності.

Зауваження та дискусійні запитання щодо змісту дисертації

В процесі рецензування дисертаційної роботи Гогія Мадони Отарівни суттєвих недоліків у роботі не виявлено, всі розділи оцінені позитивно.

Серед зауважень слід відмітити, що в літературному огляді зустрічається інформація, що безпосередньо не відноситься до теми роботи. Другий висновок необхідно конкретизувати та скоротити. Наведені зауваження не є принциповими та не впливають на позитивну оцінку роботи.

В якості дискусії прошу надати відповіді на наступні питання:

Які на Вашу думку найбільш перспективні сучасні методи лікування абдомінальної травми при наявності ожиріння і чи застосовуються вони у

а Вашими даними у постраждалих з абдомінальним ожирінням
В спостерігається підвищення внутрішньочеревного тиску? Які додаткові
а

ш

о

заході ви застосовуєте для попередження прогресування та для нормалізації ВЧТ у цих пацієнтів?

Загальний висновок та оцінка дисертаційної роботи

Представлена до захисту дисертація Гогія Мадони Отарівни «Оптимізація хірургічного лікування закритої травми живота у хворих з надлишковою масою тіла в умовах політравми» виконана під науковим керівництвом доктора медичних наук, професора Ігоря Вікторовича Белозьорова при Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна є актуальною, завершеною науковою працею, що виконана на належному науково-теоретичному рівні з логічно та доступно викладеним матеріалом.

У дисертаційній роботі теоретично обґрунтовано та практично реалізовано підходи до оптимізації хірургічного лікування пацієнтів з абдомінальною травмою в умовах політравми шляхом врахування нутритивного статусу, зокрема наявності абдомінального ожиріння, використання антропометричних показників як інструменту раннього прогнозування та індивідуалізації лікувальної тактики.

Обґрунтовано доцільність застосування алгоритму періопераційного ведення з включенням оцінки співвідношення об'єму талії до стегон як важливого предиктора ускладнень і летальності.

За науковим рівнем, фаховою спрямованістю, новизною, теоретичним і практичним значенням, робота Гогія М.О. «Оптимізація хірургічного лікування закритої травми живота у хворих з надлишковою масою тіла в умовах політравми» відповідає сучасним вимогам до дисертаційних досліджень, зокрема Порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (у редакції від 01.01.2024 р.), та оформлена згідно з Наказом МОН України від 12.01.2017 р. № 40 (із змінами згідно з наказом № 759 від 31.05.2019 р.).

Здобувачка Гогія М.О. заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 – «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 – «Медицина».

Офіційний опонент:

Завідувач кафедри хірургії № 4

Харківського Національного

медичного університету

Міністерства охорони здоров'я України

доктор медичних наук, професор

Віталій МАКАРОВ

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 09:41:09 20.08.2025

Назва файлу з підписом: Відгук_2_1_МАКАРОВ.docx.asice
Розмір файлу з підписом: 30.9 КБ

Назва файлу без підпису: Відгук_2_1_МАКАРОВ.docx.zip
Розмір файлу без підпису: 26.8 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: МАКАРОВ ВІТАЛІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

П.І.Б.: МАКАРОВ ВІТАЛІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

Країна: Україна

РНОКПП: 2713717750

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 12:58:34 19.08.2025

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000DFCB71017AEF7D06

Тип носія особистого ключа: Незахищений

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Підписані файли: Відгук_2_1_МАКАРОВ.docx

Версія від: 2025.07.03 13:00